

ΜΑΘΗΜΑ:

ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ

ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΤΗΣ ΟΜΟΙΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΤΟΥ K^+

ΜΩΥΣΗΣ ΕΛΙΣΑΦ

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ

ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΟΜΟΙΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ K^+

ΟΛΙΚΗ ΠΟΣΟΤΗΤΑ K^+ : 3.000-4.000mEq (50-55mEq/Kg), ΤΟ
98% ΣΤΟΝ ΕΝΔΟΚΥΤΤΑΡΙΟ ΧΩΡΟ

ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ K^+ ΣΤΟΝ ΕΝΔΟΚΥΤΤΑΡΙΟ ΧΩΡΟ: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ
ΑΝΤΛΙΑΣ K^+-Na^+

ΤΟ K^+ ΠΑΙΖΕΙ ΣΠΟΥΔΑΙΟ ΡΟΛΟ ΣΤΟΝ ΚΥΤΤΑΡΙΚΟ
ΜΕΤΑΒΟΛΙΣΜΟ ΚΑΙ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΣΤΗ ΣΥΝΘΕΣΗ
ΠΡΩΤΕΙΝΩΝ ΚΑΙ ΓΛΥΚΟΓΟΝΟΥ

ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΑ Ο ΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΤΟΥ K^+ ΣΤΑ
ΚΥΤΤΑΡΑ/ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΤΟΥ K^+ ΣΤΟΝ ΕΞΩΚΥΤΤΑΡΙΟ ΧΩΡΟ
ΕΙΝΑΙ Ο ΚΥΡΙΟΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΠΟΥ ΚΑΘΟΡΙΖΕΙ ΤΟ
ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΗΡΕΜΙΑΣ ΤΩΝ ΚΥΤΤΑΡΙΚΩΝ ΜΕΜΒΡΑΝΩΝ

ΜΕΤΑΒΟΛΙΣΜΟΣ K^+

1. ΔΙΑΝΟΜΗ K^+ ΔΙΑΜΕΣΟΥ ΤΩΝ ΚΥΤΤΑΡΙΚΩΝ ΜΕΜΒΡΑΝΩΝ
2. ΝΕΦΡΙΚΗ ΑΠΕΚΚΡΙΣΗ K^+

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΤΟΥ K^+ ΔΙΑΜΕΣΟΥ ΤΩΝ ΚΥΤΤΑΡΙΚΩΝ ΜΕΜΒΡΑΝΩΝ

(1)

ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΟΙ

1. ΑΝΤΛΙΑ K^+-Na^+

Η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΑΝΤΛΙΑΣ ΡΥΘΜΙΖΕΤΑΙ ΑΠΌ
ΑΡΚΕΤΟΥΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ (ΘΥΡΟΞΙΝΗ, ΙΝΣΟΥΛΙΝΗ,
ΚΑΤΕΧΟΛΑΜΙΝΕΣ, ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ K^+)

ΧΡΟΝΙΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ (ΚΑΡΔΙΑΚΗ Ή ΝΕΦΡΙΚΗ ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑ) →

↓ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΑΝΤΛΙΑΣ

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΤΟΥ K^+ ΔΙΑΜΕΣΟΥ ΤΩΝ ΚΥΤΤΑΡΙΚΩΝ ΜΕΜΒΡΑΝΩΝ

(2)

---

2. ΚΑΤΕΧΟΛΑΜΙΝΕΣ

ΔΙΕΓΕΡΣΗ β_2 ΥΠΟΔΟΧΕΩΝ $\rightarrow$ ΕΙΣΟΔΟΣ K^+ ΣΤΑ
ΚΥΤΤΑΡΑ (ΔΙΕΓΕΡΣΗ ΑΝΤΛΙΑΣ K^+-Na^+)

STRESS $\rightarrow$ $\uparrow$ ΚΑΤΕΧΟΛΑΜΙΝΩΝ $\rightarrow$ ΕΙΣΟΔΟΣ K^+ ΣΤΑ
ΚΥΤΤΑΡΑ $\rightarrow$ $\downarrow$ K^+ ($\approx 0.5-0.6 \text{ mmol/L}$)

3. ΙΝΣΟΥΛΙΝΗ

ΕΙΣΟΔΟΣ K^+ ΣΤΑ ΚΥΤΤΑΡΑ (ΔΙΕΓΕΡΣΗ ΑΝΤΛΙΑΣ K^+-Na^+)

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΤΟΥ K^+ ΔΙΑΜΕΣΟΥ ΤΩΝ ΚΥΤΤΑΡΙΚΩΝ ΜΕΜΒΡΑΝΩΝ

(3)

---

4. ΕΠΙΠΕΔΑ K^+ ΣΤΟΝ ΟΡΟ

→ ↑ ΠΡΟΣΛΗΨΗ K^+ → ↑ K^+ ΟΡΟΥ → ΕΙΣΟΔΟΣ K^+ ΣΤΑ ΚΥΤΤΑΡΑ

5. ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ

→ ↑ ΑΤΡ → ΔΙΑΝΟΙΞΗ ΑΤΡ-ΕΞΑΡΤΩΜΕΝΩΝ ΔΙΑΥΛΩΝ K^+ → ΕΞΟΔΟΣ K^+ ΑΠΟ ΤΑ ΚΥΤΤΑΡΑ → ΑΓΓΕΙΟΔΙΑΣΤΟΛΗ

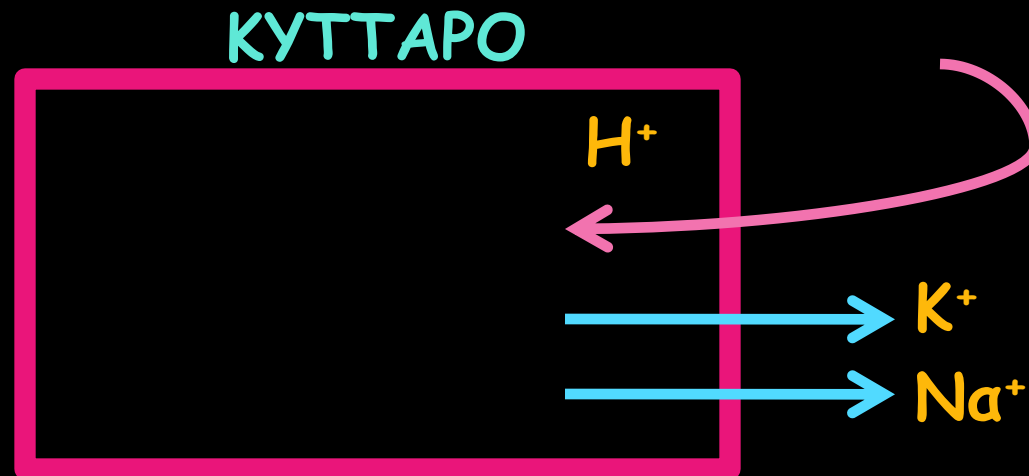
ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΤΟΥ K^+ ΔΙΑΜΕΣΟΥ ΤΩΝ ΚΥΤΤΑΡΙΚΩΝ ΜΕΜΒΡΑΝΩΝ

(4)

ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΟΙ

1. ΕΞΩΚΥΤΤΑΡΙΟ pH

ΟΞΕΩΣΗ → ΕΙΣΟΔΟΣ H^+ ΣΤΑ ΚΥΤΤΑΡΑ → ΕΞΟΔΟΣ K^+ ΑΠΟ
ΤΑ ΚΥΤΤΑΡΑ → ΥΠΕΡΚΑΛΙΑΙΜΙΑ

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΤΟΥ K^+ ΔΙΑΜΕΣΟΥ ΤΩΝ ΚΥΤΤΑΡΙΚΩΝ ΜΕΜΒΡΑΝΩΝ (5)

---

2. ΑΛΚΑΛΩΣΗ

ΕΞΟΔΟΣ H^+ ΑΠΟ ΤΑ ΚΥΤΤΑΡΑ ΚΑΙ ΕΙΣΟΔΟΣ K^+ ΣΤΑ ΚΥΤΤΑΡΑ
→ ΥΠΟΚΑΛΙΑΙΜΙΑ

3. ΥΠΕΡΩΣΜΩΤΙΚΟΤΗΤΑ

ΥΠΕΡΩΣΜΩΤΙΚΟΤΗΤΑ → ΕΞΟΔΟΣ H_2O ΑΠΟ ΤΑ ΚΥΤΤΑΡΑ →
ΠΑΡΑΛΛΗΛΗ ΕΞΟΔΟΣ K^+ (↑ ΚΑΤΑ 0.4-0.8mmol/L ΓΙΑ ΚΑΘΕ
ΚΑΤΑ 10mosmol/Kg ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ P_{osm})

4. ΚΥΤΤΑΡΙΚΟΣ ΚΑΤΑΒΟΛΙΣΜΟΣ →

ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ K^+ ΑΠΟ ΤΑ ΚΥΤΤΑΡΑ - ΑΝΤΙΘΕΤΑ ↑
ΚΥΤΤΑΡΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ → ΕΙΣΟΔΟΣ K^+ ΣΤΑ ΚΥΤΤΑΡΑ

ΝΕΦΡΙΚΗ ΑΠΕΚΚΡΙΣΗ K^+

Ο ΝΕΦΡΟΣ ΕΙΝΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΕΚΚΡΙΣΗ ΤΟΥ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΟΥ ΦΟΡΤΙΟΥ K^+ (40-120mEq)

ΤΟ ΔΙΗΘΟΥΜΕΝΟ K^+ ΕΠΑΝΑΡΡΟΦΑΤΑΙ (90%) ΣΤΑ ΕΓΓΥΣ ΕΣΤΕΙΡΑΜΕΝΑ ΣΩΛΗΝΑΡΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΓΚΥΛΗ ΤΟΥ ΗΕΝΛΕ

ΠΑΘΗΤΙΚΑ

ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΜΕΤΑΦΟΡΕΑ $Na^+ - K^+ - 2Cl^-$

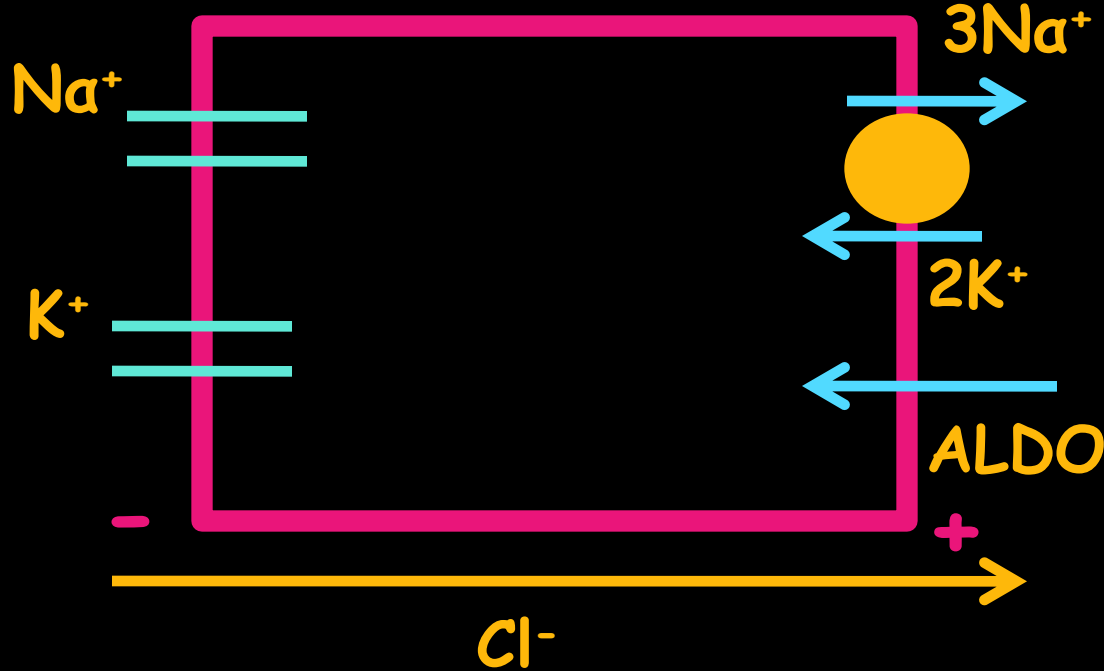
ΕΚΚΡΙΣΗ K^+ ΣΤΟΝ ΑΠΩ ΝΕΦΡΩΝΑ
(ΚΥΡΙΩΣ ΑΠΟ ΤΑ ΚΥΡΙΑ ΚΥΤΤΑΡΑ)

ΕΠΑΝΑΡΡΟΦΗΣΗ K^+ ΑΠΟ ΤΑ ΕΜΒΟΛΙΜΑ ΜΕΣΩ ΤΗΣ $H^+ - K^+$ -
ΑΤΡάσης Η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΟΠΟΙΑΣ ΑΥΞΑΝΕΤΑΙ
ΟΤΑΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΑΡΝΗΤΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ K^+

ΕΚΚΡΙΣΗ K^+ ΑΠΟ ΤΑ ΚΥΡΙΑ ΚΥΤΤΑΡΑ (1)

ΑΥΛΟΣ

ΠΕΡΙΣΩΛΗΝΑΡΙΑΚΟ
ΤΡΙΧΟΕΙΔΕΣ

ΕΚΚΡΙΣΗ K^+ ΑΠΟ ΤΑ ΚΥΡΙΑ ΚΥΤΤΑΡΑ (2)

ΕΙΣΟΔΟΣ K^+ ΣΤΑ ΚΥΤΤΑΡΑ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΑΝΤΛΙΑΣ $K^+-Na^+ \rightarrow$

ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΕΞΟΔΟΣ K^+ ΑΠΟ ΤΑ ΚΥΤΤΑΡΑ ΔΙΑΜΕΣΟΥ ΤΩΝ
ΔΙΑΥΛΩΝ K^+

Η ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΕΞΟΔΟΣ ΕΠΗΡΕΑΖΕΤΑΙ:

- ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΑΦΟΡΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΜΕΤΑΞΥ ΚΥΤΤΑΡΟΥ ΚΑΙ ΑΥΛΟΥ
- ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΑΦΟΡΑ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΜΕΤΑΞΥ ΚΥΤΤΑΡΟΥ ΚΑΙ ΑΥΛΟΥ
- ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΑΒΑΤΟΤΗΤΑ ΓΙΑ ΤΟ K^+ ΤΗΣ ΚΥΤΤΑΡΙΚΗΣ ΜΕΜΒΡΑΝΗΣ ΠΟΥ ΕΞΑΡΤΑΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΡΙΘΜΟ ΤΩΝ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΔΙΑΥΛΩΝ K^+

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΑΠΕΚΚΡΙΣΗ ΤΟΥ K^+ (1)

1. ΑΛΔΟΣΤΕΡΟΝΗ

↑ ΑΥΞΗΜΕΝΗ ΠΡΟΣΛΗΨΗ K^+ → ↑ K^+ ΟΡΟΥ → ↑ ALDO

↑ ΑΡΙΘΜΟΥ ΤΩΝ
ΑΝΟΙΚΤΩΝ
ΔΙΑΥΛΩΝ K^+

↑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
 K^+ - Na^+ -ΑΤΡάσης

↑ ΑΡΙΘΜΟΥ ΤΩΝ
ΑΝΟΙΚΤΩΝ
ΔΙΑΥΛΩΝ Na^+

↑ Na^+ ΣΤΑ ΚΥΤΤΑΡΑ

↑ ΕΠΑΝΑΡΡΟΦΗΣΗΣ ΤΟΥ Na^+ →
↑ ΔV → ↑ ΑΠΕΚΚΡΙΣΗΣ K^+

↑ ΤΗΣ ΕΞΟΔΟΥ Na^+ ΜΕΣΩ ΤΗΣ K^+ -
 Na^+ ΑΤΡάσης ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΙΣΟΔΟΥ K^+
ΣΤΑ ΚΥΤΤΑΡΑ

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΑΠΕΚΚΡΙΣΗ ΤΟΥ K^+ (2)

2. K^+ ΟΡΟΥ

↑ K^+ → ↑ ΑΠΕΚΚΡΙΣΗΣ K^+ ΚΑΙ ΧΩΡΙΣ ΤΗΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΤΗΣ
ΑΛΔΟΣΤΕΡΟΝΗΣ

3. ΑΠΩ ΣΩΛΗΝΑΡΙΑΚΗ ΡΟΗ

↑ ΑΠΩ ΡΟΗΣ → ↓ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ K^+ ΣΤΟ ΣΩΛΗΝΑΡΙΑΚΟ
ΥΓΡΟ → ↑ Δ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ → ↑ ΑΠΕΚΚΡΙΣΗΣ K^+

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΑΠΕΚΚΡΙΣΗ ΤΟΥ K^+ (3)

4. ΔΙΕΠΤΙΘΗΛΙΑΚΗ ΔΙΑΦΟΡΑ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ (ΔV)

Η ΔV ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΑΧΥΤΕΡΗ ΕΠΑΝΑΡΡΟΦΗΣΗ
ΤΟΥ Na^+ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟ Cl^-

Η $\uparrow \Delta V$ (ΜΕ ΤΟΝ ΑΥΛΟ ΦΟΡΤΙΣΜΕΝΟ ΑΡΝΗΤΙΚΑ) $\rightarrow$

$\uparrow$ ΑΠΕΚΚΡΙΣΗΣ K^+

ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ ΔΙΑΥΛΩΝ Na^+ (ΠΧ. ΜΕ ΑΜΙΛΟΡΙΔΗ) $\rightarrow \downarrow$

ΕΠΑΝΑΡΡΟΦΗΣΗΣ Na^+ ΚΑΙ $\downarrow$ ΑΠΕΚΚΡΙΣΗΣ K^+

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΑΠΕΚΚΡΙΣΗ ΤΟΥ K^+ (4)

4. ΔΙΕΠΙΘΗΛΙΑΚΗ ΔΙΑΦΟΡΑ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ (ΔV)

ΠΑΡΟΥΣΙΑ Na^+ ΜΕ ΕΝΑ ΑΝΙΟΝ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΠΑΝΑΡΡΟΦΑΤΑΙ
(πχ. ΜΕ HCO_3^-)

ΕΠΑΝΑΡΡΟΦΗΣΗ Na^+ ΧΩΡΙΣ ΤΑΥΤΟΧΡΟΝΗ ΕΠΑΝΑΡΡΟΦΗΣΗ Cl^-
 $\rightarrow \uparrow \Delta V \rightarrow \uparrow$ ΑΠΕΚΚΡΙΣΗΣ K^+

ΥΠΟΚΑΛΙΑΙΜΙΑ (1)

Κ⁺ ΟΡΟΥ < 3.5mmol/L

ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ

A) ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΛΗΨΗ Κ⁺

B) ΕΙΣΟΔΟΣ Κ⁺ ΣΤΑ ΚΥΤΤΑΡΑ:

ΑΛΚΑΛΩΣΗ

ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΙΝΣΟΥΛΙΝΗΣ

β- ΑΔΡΕΝΕΡΓΙΚΗ ΔΙΕΓΕΡΣΗ (↑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΣΝΣ)

↑ ΑΝΑΒΟΛΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

ΥΠΟΚΑΛΙΑΙΜΙΑ (2)

K^+ ΟΡΟΥ $< 3.5 \text{ mmol/L}$

ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ

Γ) ΓΕΣ ΑΠΩΛΕΙΕΣ K^+

Δ) ΝΕΦΡΙΚΕΣ ΑΠΩΛΕΙΕΣ K^+ : ↑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΑΛΑΤΟΚΟΡΤΙΚΟΕΙΔΩΝ

↑ ΑΠΩ ΡΟΗ (πχ. ΔΙΟΥΡΗΤΙΚΑ)

↑ ΔΙΑΦΟΡΑ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΜΕΤΑΞΥ ΚΥΤΤΑΡΟΥ ΚΑΙ ΑΥΛΟΥ

ΥΠΟΜΑΓΝΗΣΙΑΙΜΙΑ → ΚΑΛΙΟΥΡΙΑ

ΥΠΕΡΚΑΛΙΑΙΜΙΑ

K^+ ΟΡΟΥ $>5\text{mmol/L}$

ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ

A) ΑΥΞΗΜΕΝΗ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΛΗΨΗ K^+

B) ΕΞΟΔΟΣ K^+ ΑΠΟ ΤΑ ΚΥΤΤΑΡΑ: ΟΞΕΩΣΗ

ΕΛΛΕΙΨΗ ΙΝΣΟΥΛΙΝΗΣ

β -ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΕΣ

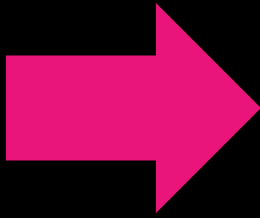
↑ ΚΥΤΤΑΡΙΚΟΣ ΚΑΤΑΒΟΛΙΣΜΟΣ

Γ) ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΝΕΦΡΙΚΗ ΑΠΕΚΚΡΙΣΗ K^+ : ΝΕΦΡΙΚΗ ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑ

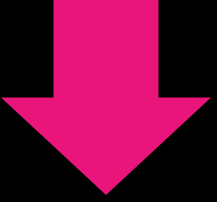
↓ ΑΠΩ ΡΟΗΣ

ΥΠΟΑΛΔΟΣΤΕΡΟΝΙΣΜΟΣ

ΕΛΛΕΙΨΗ K^+

↑ ΕΠΑΝΑΡΡΟΦΗΣΗΣ K^+

↓ ΑΛΔΟΣΤΕΡΟΝΗΣ

↓ ΑΠΕΚΚΡΙΣΗΣ K^+

↓ K^+ ΣΩΛΗΝΑΡΙΑΚΩΝ
ΚΥΤΤΑΡΩΝ

ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΕΝΟΣ ΦΟΡΤΙΟΥ K^+

↑ ΝΕΦΡΙΚΗΣ ΑΠΕΚΚΡΙΣΗΣ K^+

ΕΙΣΟΔΟΣ K^+ ΣΤΑ
ΚΥΤΤΑΡΑ

↑ K^+ - Na^+ ΑΤΡάσης